

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

20 maart 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Interpellatie van mevrouw An Michiels tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de aankondigingspolitiek van minister Frank Vandenbroucke	1
Met redenen omklede motie	3
Vraag om uitleg van de heer Piet De Bruyn tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de transnationale Universiteit Limburg (tUL)	3
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het experiment om wachtrijen bij inschrijvingen in scholen te vermijden	6

Waarnemend voorzitter: de heer Robert Voorhamme

Interpellatie van mevrouw An Michiels tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de aankondigingspolitiek van minister Frank Vandenbroucke

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Vandenbroucke.

Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mijnheer de voorzitter, ik zou kunnen doen zoals de vorige keer en zeggen dat ik mijn vragen absoluut wil stellen aan de minister-president. Ik vrees echter dat we dat liedje dan een paar keer zullen mogen herhalen. Ik zal dat niet doen, maar ga met belangstelling luisteren naar het voorgelezen antwoord dat is voorbereid door de minister-president.

Ik heb wel een beetje een gevoel dat ik vroeger als lerares al eens heb gehad op een oudercontact. Ik vroeg expliciet om de ouders van een bepaalde leerling te mogen spreken, maar op het oudercontact zat de leerling zelf voor mij. Ik stelde me dan de vraag of het nog zin had om opmerkingen te formuleren als de ouders duidelijk laten merken dat het hen eigenlijk niet interesseert. Datzelfde gevoel krijg ik hier.

– *Mevrouw Monica Van Kerrebroeck treedt als voorzitter op.*

Ik zal deze interpellatie niet zeer uitgebreid behandelen. Iedereen heeft de schriftelijke voorbereiding kunnen lezen. Ik heb me gebaseerd op een aantal krantenartikelen waarin de minister-president zijn eigen ministers opriep om zich niet te bezondigen aan aankondigingspolitiek. Ik heb ook een aantal voorbeelden aangehaald. De minister die voor mij zit en straks zal antwoorden, weet dat ik dit al herhaaldelijk heb aangeklaagd, niet alleen in de commissie maar ook tijdens de plenaire zitting. Ook de voorbeelden kan men terugvinden in de schriftelijke voorbereiding.

Ik heb het dan over het decreet op energieprestaties in scholen, dat uiteindelijk is goedgekeurd op 5 december 2007. Het was al aangekondigd in februari 2007 door de minister op zijn webstek. De scholen moesten zich inschrijven in september 2007, dus nog voor het ontwerp van decreet was goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Een tweede voorbeeld betreft de financiering van het leerplichtonderwijs. Ik verwijs naar het persbericht

van minister Vandenbroucke over het historische akkoord over de financiering van het leerplichtonderwijs. Dat ging ook de goedkeuring van het ontwerp van decreet door de Vlaamse Regering vooraf. Ik wijs tot slot ook op het dossier leezorg. Op 30 maart 2007 publiceert minister Vandenbroucke een persbericht waarin hij zegt dat er eindelijk een politiek akkoord is bereikt over leezorg. Tijdens hoorzittingen stellen we dan vast dat er nog maar heel weinig is bereikt in verband met leezorg.

De eigenlijke aanleiding voor deze interpellatie was de conceptnota op basis van de voorstellen van de rondetafelconferentie Brussel. De minister deelde in een persbericht triomfantelijk mee dat hij maatregelen voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel neemt. Er staat niet dat hij maatregelen voorstelt of overweegt, maar dat hij die neemt. Mevrouw Van Linter heeft toen gevraagd wat het statuut van het document was waarop het persbericht zich baseerde. Ze kreeg als antwoord dat het geen officieel parlementair document was en dat dit de normale werkwijze van de minister is.

Ik heb daar een probleem mee. Ik heb er geen probleem mee dat minister Vandenbroucke met concepten discussienota's werkt, maar wel met het feit dat we dit eerst in de pers moeten lezen en pas nadien hier kunnen bespreken. Hoe moet ik anders uitleggen dat men pas na de vele vragen in de commissie over de nota tot de ontdekking komt dat het misschien nuttig zou zijn om hierover een gedachtewisseling te houden? Dat is mijn bezwaar.

Op welke wijze heeft de minister-president de ministers van zijn regering op de hoogte gebracht van het feit dat een aankondigingspolitiek niet wordt getoleerd? Wat is de mening van de minister-president over de handelwijze van minister Vandenbroucke? Is de minister-president bereid om minister Vandenbroucke duidelijk te maken dat diens werkwijze de indruk wekt dat de besluitvorming via het Vlaams Parlement een loutere formaliteit is?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, de minister-president heeft een agendaconflict. Hij kan hier niet aanwezig zijn omdat hij een belangrijk overleg heeft met een vertegenwoordiging van de ambtenarenbonden. U zult begrijpen dat wat daar moet worden besproken, zeer acuut is. Hij heeft me gevraagd of ik hem kon vervangen om het antwoord te geven in zijn naam. Aangezien ik toch in de commissie aanwezig moest zijn, ben ik daarop ingegaan.

Wanneer ik “ik” zeg in de rest van de tekst, dan is het de minister-president die spreekt. Ik lees zijn antwoord voor: “Mevrouw Michiels, om te beginnen wil ik er u op wijzen dat ieder lid van de Vlaamse Regering werkt binnen de krijtlijnen van het Vlaams regeerakkoord. Aangezien de Vlaamse Regering collegiaal beslist, wordt daarover terdege gewaakt. Daarenboven is er de omzendbrief betreffende de ministeriële deontologie van 4 maart 2005 en is er het reglement betreffende de organisatie van de persvoorlichting van de Vlaamse Regering van 22 juli 2004.

Maar wat is aankondigingspolitiek? We kunnen daar een semantische discussie over opzetten. Ik denk dat het belangrijk is dat iedere minister toch voldoende aftoetst of de krijtlijnen die hij voor zichzelf en samen met zijn medewerkers uitzet, voldoende gedragen worden door het veld. Onderwijs is daar een typisch voorbeeld van. Het gaat om veel actoren en om een zeer belangrijke materie voor de toekomst van Vlaanderen.

Maar om met het veld te corresponderen, moeten voorstellen geformuleerd kunnen worden die moeten kunnen worden afgetoetst. Een goed voorbeeld lijkt mij de suggestie die minister Vandenbroucke deed met betrekking tot het probleem van de wachtlijnen voor een inschrijving en zijn suggestie om dit elektronisch te organiseren. Dit is iets totaal anders dan wat ik bedoelde in het citaat waarmee mevrouw Michiels haar interpellatie inzet, namelijk een citaat waarin ik opriep om rond de koopkrachtproblematiek eerst intern af te stemmen binnen de regering.

Mevrouw Michiels focust in deze interpellatie uitsluitend op het onderwijsbeleid. Ons institutioneel systeem voorziet er juist in dat allerhande actoren via de adviesraden geconsulteerd worden voor het dossier in het parlement ter bespreking voorligt zodat het parlement zijn bespreking kan voeren op grond van een volledig dossier en met alle argumenten op tafel. Ik begrijp dat dat soms frustrerend kan werken wanneer tijdens het consultatieproces een consensus tot stand komt. Het parlement beschikt ook over middelen om een debat te voeren, los van ontwerpdecreten. Ik verwijs naar de resoluties die regelmatig worden voorgelegd.

Ik wil illustratief het voorbeeld nemen van het voorontwerp betreffende de financiering van het leerplichtonderwijs. In het deel werkingsmiddelen in het regeerakkoord, waarmee gestreefd wordt naar een gelijke behandeling – een verdere stap dan het Polder- en Tivoliakkoord, waar over alle partijen heen een akkoord over bestond – staat dat het nieuwe systeem uitgaat van leerlingenkenmerken en schoolkenmerken. Het voorontwerp is dus ook zo opgebouwd. Dit zit nu in het decretaal voorgeschreven traject richting Vlaams Parlement. Op 22 februari 2008 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp aan de Raad van State overgemaakt.

Ik wil het voorbeeld geven van het ontwerp betreffende de financiering van het hoger onderwijs. Dit dossier ligt in het verlengde van de invoering van de bamastructuur die in de vorige legislatuur werd ingevoerd en nu pas rijp was om af te ronden: er werd een nieuw financieringssysteem uitgedokterd, er moest in extra middelen voor de professionele bachelors worden voorzien voor het hoger kunstonderwijs, voor het proces van academisering, en nog zoveel meer, met respect voor allerlei evenwichten. En na die lange voorbereidingsperiode heeft ook het Vlaams Parlement nog geamendeerd.

Een onderwijsdecreet heeft daarenboven een heel lange weg te gaan. Ik wil daar toch nog even aan herinneren: een eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering; advies van de Vlor en de SERV; als die aanleiding geven tot wijzigingen, dan volgt een tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering; dan volgen de onderhandelingen met de vakbonden en de koepels, in de respectievelijke onderhandelingsfora, namelijk sectorcomité 10, de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en het overkoepelend onderhandelingscomité van het vrij gesubsidieerd onderwijs. Als die aanleiding geven tot wijzigingen, dan volgt weer een principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering; dan buigt de Raad van State zich over het voorontwerp; dan volgt een definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering en wordt het voorontwerp overgezonden aan het Vlaams Parlement. Omdat de tijdsspanne tussen de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering en de goedkeuring in de plenaire vergadering van deze assemblee enorm lang kan zijn – denk maar aan het decreet betreffende de financiering van het hoger onderwijs – dan wordt, onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement, de inhoud van de eerste principiële goedkeuring ook meestal aan de diverse actoren meegedeeld. Dit wordt telkens in de regeringsbeslissingen opgenomen.

Mevrouw Michiels klaagt aan dat er nog geen decreet leezorg is: onderwijs op maat van elk kind, in het gewoon onderwijs als het kan en in het buitengewoon onderwijs als het moet. De minister van Onderwijs heeft de discussie op gang getrokken. Als er vandaag nog geen voorontwerp van decreet is, betekent dit alleen dat minister Vandenbroucke voorzichtig te werk wil gaan. Er is immers een groot verschil tussen discussiëren over principes verwoord in discussienota's en conceptnota's, en discussiëren over een voorliggende decreettekst.

Ik wil het verder niet meer over onderwijsdossiers hebben omdat volgens de deontologische code iedere minister over zijn eigen bevoegdheid spreekt. Ik heb enkel exemplarisch een aantal dossiers vernoemd.

U vroeg of ik bereid ben om minister Vandenbroucke duidelijk te maken dat diens werkwijze, waarbij hij beleidsmaatregelen aankondigt via zijn webstek, en op die manier de indruk wekt dat de besluitvorming via het Vlaams Parlement een loutere formaliteit is, absoluut niet door de beugel kan. In deze vraag lees ik een vorm van frustratie, terwijl het geachte lid weet dat de behandeling in de commissie en in de plenaire vergadering de democratische bekroning moet zijn van vaak veel voorbereidend werk, overleg en gesprekken met het middenveld. Het Vlaams Parlement heeft, zoals het hoort, het laatste woord en de minister moet in dit gremium zijn teksten en inzichten komen verdedigen, en desnoods bijsturen als uit de discussie verbeteringen kunnen worden gedistilleerd. Daarom kan het Vlaams Parlement voorliggende ontwerpen ook bijsturen via amendementen. Ik weet dat de commissie Onderwijs daar heel veel ervaring mee heeft – denken we nog laatst aan de behandeling van het decreet betreffende de financiering van het hoger onderwijs. Daarenboven kan het Vlaams Parlement ook steeds het initiatief nemen tot hoorzittingen, gedachtewisselingen enzovoort. Ik weet dat de commissie Onderwijs ook daar terecht zeer intensief gebruik van maakt om zich op een degelijke manier voor te bereiden op de parlementaire behandeling van ontwerpen van decreet.

Het is voor iedere minister soms wel eens moeilijk afweten wanneer een geplande maatregel kenbaar wordt gemaakt, zeker als men het middenveld ten volle wil waarderen en raadplegen. Vaak wordt dat door het veld al gepercipieerd als een definitieve maatregel, terwijl nog een hele weg moet worden afgelegd. Maar dit leidt er nooit toe dat het Vlaams Parlement zijn rol niet meer kan spelen. Als een ontwerpdecreet tegen het ogenblik dat het alle procedures doorlopen heeft in het parlement ter bespreking wordt voorgelegd, en er blijkt consensus te bestaan over de inhoud, dan kan men alleen concluderen dat de minister het voortraject goed heeft begeleid.” Ziedaar het antwoord van de minister-president.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mevrouw de voorzitter, ik heb uiteraard alle begrip voor het agendaconflict van de minister-president. Ik had eigenlijk wel verwacht dat hij hier niet zou zijn, gezien de zaken die vandaag allemaal in het nieuws geweest zijn. Ik wil enkel nog zeggen dat het minister-president Peeters siert dat hij achter zijn ministers blijft staan.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Michiels werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Piet De Bruyn tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de transnationale Universiteit Limburg (tUL)

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, half januari 2007 evalueerde een commissie van experts de werking van de transnationale Universiteit Limburg (tUL), die tot stand kwam middels een verdrag tussen Vlaanderen en Nederland. De belangrijkste conclusies van de evaluatie liggen wellicht in het oordeel dat de tUL zeer goed werk verricht en in de unaniem geuite wens tot voortzetting van het initiatief.

Desalniettemin werden er een aantal vragen en moeilijke punten geformuleerd, waarop mijns inziens een antwoord moet worden geformuleerd.

De commissie komt onder andere tot de vaststelling dat het voor de tUL moeilijk is om de opleidingen in Nederland te profileren, aangezien de tUL daar een, wat men noemt, aangewezen instelling is. Dat maakt haar bijna volledig onzichtbaar. Daarnaast wordt er ook gewezen op een discrepantie tussen beide partijen inzake de doelstellingen en de financieringen voortvloeiend uit het verdrag. Problemen die daaruit voortvloeien en die het gevolg zijn van de verschillende regelgevingen, zoals de financiële problemen bij stagevergoedingen, de verschillende accreditatietermijnen en de registratie van opleidingen, zouden moeten worden aangepakt.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover een verlenging van het huidige verdrag? Plant u overleg met uw Nederlandse collega, meer bepaald met betrekking tot de knelpunten door de dubbele of verschillende regelgeving en de verschillende financiële invulling door beide partijen van het verdrag? Hoe denkt u de problemen rond de registratie van opleidingen aan te pakken?

Wat is uw visie ten aanzien van het feit dat de tUL in Nederland een aangewezen instelling is en daardoor weinig zichtbaar is? Is daarvoor overleg met uw Nederlandse collega aangewezen? Is er een andere oplossing wenselijk? Acht u een aanpassing in de notariële akte die de derde rechtspersoon vorm geeft noodzakelijk?

Een volgende reeks vragen gaat over het taalbeleid van de beide instellingen. Het kader in Hasselt en Maastricht is sterk verschillend. Denkt u dat er op dat vlak een probleem is? Zo ja, hoe kan het worden aangepakt?

Een laatste vraag gaat over het onderzoek dat aan de tUL verricht wordt en de financiering ervan. Er zijn op dat vlak nogal wat verschillen. De betrokken wetenschappers en onderzoekers hebben dienaangaande ook al een aantal problemen gesignaleerd. Is er daar een oplossing mogelijk, die eventueel ook de wetenschappelijke output wat zichtbaarder kan maken?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mijnheer de minister, de oorspronkelijke filosofie van de tUL was om via de samenwerking van de twee moederuniversiteiten tot een nieuwe universiteit te komen. Staat u nog steeds achter die visie of steunt u eerder het huidige concept van een gewone samenwerking? In dat laatste geval kan men zich de vraag stellen of al die constructies wel nodig zijn.

De universiteit van Maastricht is een heel sterk merk, niet alleen in Nederland, maar ook op internationaal vlak. Bij de tUL is dat niet het geval. Het is maar de vraag of de Nederlandse partneruniversiteit bereid zal zijn om de tUL wel zichtbaar te maken zodra het probleem van de aangewezen universiteit opgelost wordt.

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de minister, de commissie die in opdracht van de Vlaamse en Nederlandse regering de tUL heeft geëvalueerd, heeft een aantal pijnpunten naar voren geschoven, waaronder de financieringsinspanningen vanuit Vlaanderen en Nederland. Ik zou graag horen wat uw precieze visie daarover is.

Globaal genomen beschouwt de commissie de samenwerking als zeer positief, in Europese en meer specifiek in euregionale context. Dankzij de tUL krijgen we in Limburg binnenkort ook een rechtenopleiding, in samenwerking met de KU Leuven. We mogen dan ook niet al te negatief zijn voor de tUL. We moeten het dossier heel kritisch blijven bekijken, maar we moeten vooral blij zijn dat we een voorbeeld kunnen zijn voor meer en verdere Europese samenwerking.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik wil in de eerste plaats verwijzen naar de gezamenlijke reactie op de evaluatie van het tUL-verdrag, die namens mijn Nederlandse collega en mezelf aan het Vlaams Parlement en aan de Nederlandse Tweede Kamer is bezorgd. Ik zal die reactie hier niet nog eens overlopen. Ik neem aan dat u daar al kennis van hebt genomen.

Mijnheer De Bruyn, op uw eerste reeks vragen, onder andere over de verlenging van het verdrag, moet ik zeggen dat verlenging van het verdrag niet echt een punt is.

Het verdrag loopt voor onbepaalde duur. Een verlenging is dus niet nodig. Ik zie op dit ogenblik ook geen redenen om aan deze methode iets te veranderen. Ook de evaluatiecommissie wijst trouwens op de meerwaarde ervan.

In onze beleidsreactie hebben we wel gesteld dat de mogelijkheid van gezamenlijke diplomering – die bij ons bestaat, maar nog niet in Nederland – een alternatieve vorm zou kunnen zijn voor het verdrag. Dat valt nog verder te bekijken. De Vlaamse Bologna-experts werken alleszins al aan een draaiboek voor de ontwikkeling van gezamenlijke opleidingen en gezamenlijke diplomering.

Op het vlak van registratie van opleidingen denk ik niet dat er nog problemen zijn. De geaccrediteerde tUL-opleidingen worden in Nederland in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs en in Vlaanderen in het Hoger Onderwijs Register geregistreerd.

Bij de tweede reeks vragen kom ik bij thema's die ook door mevrouw Martens en mevrouw Libert zijn aangestipt. De zichtbaarheid van de tUL aan Nederlandse zijde is wel een duidelijk knelpunt. We willen dat ook oplossen. We hebben opdracht gegeven voor een prospectief onderzoek naar de voorwaarden die nodig zijn voor het efficiënt en effectief functioneren van transnationale verbanden voor samenwerking op het vlak van hoger onderwijs. Het onderzoek zal nagaan in welke mate de bepalingen van de verordening 1082/2006 van het Europees Parlement en de raad van 5 juli 2006 betreffende een Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS) relevant kunnen zijn voor een grensoverschrijdende samenwerking tussen universiteiten en hogescholen.

De resultaten van dat onderzoek, die ik eind 2008 verwacht, moeten algemeen in Europa toepasbaar zijn, maar uiteraard ligt als eerste concrete case wel de tUL voor. Ik neem aan dat in het onderzoek ook de financiële invulling van een en ander aan bod zal komen, wat ik een goede aanleiding vind om dit met betrekking tot de tUL grondig door te praten met onze Nederlandse collega's.

Tegelijk met de onderzoeksopdracht hebben mijn Nederlandse collega Plasterk en ikzelf de bestuursverantwoordelijken van de tUL, de Universiteit Hasselt en de Universiteit Maastricht (UM) gevraagd een strategische visie uit te werken over hun rol als kennisinstelling in Limburg en in de ruimere regio. Ik ben ervan overtuigd dat de toekomst van de tUL gelegen is in de ontwikkeling als kennisinstelling met een sterke internationale oriëntatie in een kennisnetwerk met andere kennisinstellingen, met publieke en private onderzoekscentra en met internationale instellingen. Ik zie die samenwerking in een ruimere kennisregio van de

beide Limburgse provincies, met onder andere Leuven, Eindhoven en Aachen en eventueel Luik.

Gelijkaardige ontwikkelingen zien we trouwens ook elders in Europa, in bijvoorbeeld de Oresund-regio, waar Zuid-Zweden en Denemarken elkaar vinden, of in de samenwerking tussen instellingen uit Finland, Rusland en de Baltische staten. Er zijn nog vele andere voorbeelden, zoals Italië-Frankrijk, Duitsland-Frankrijk enzovoort.

Over het Engels werd in de plenaire vergadering op 16 januari 2008 (*Hand. VI. Parl. 2007-08, nr. P24*) en in deze commissie al van gedachten gewisseld. Bij de presentatie van rapport 'Optimalisatie en rationalisatie van het hoger onderwijslandschap en -aanbod' met professor Soete op 13 maart 2008 en naar aanleiding van vragen over de internationalisering van het Vlaamse hoger onderwijs hebben we daarover gepraat. Ik heb dan ook gezegd wat ik zou doen. Ik heb aan de koepels en adviesraden VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad), VLHORA (Vlaamse Hogescholenraad), VVS (Vlaamse Vereniging van Studenten), Vlor (Vlaamse Onderwijsraad) en VRWB (Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid) een advies gevraagd over het gebruik van andere onderwijstalen dan het Nederlands in het hoger onderwijs. Zoals ik u vorige week gezegd heb, wil ik daar niet op vooruitlopen en ik zal dit naar aanleiding van deze concrete vraag ook nu niet doen. Maar het debat hierover wordt heel zeker nog gevoerd.

Mijnheer De Bruyn, u vraagt hoe ik denk over het onderzoek verricht aan de tUL, het beter organiseren van de financiering en het zichtbaarder maken van de wetenschappelijke output. De onderzoeksoutput van de tUL, publicaties en citaties en doctoraten, wordt in het nieuwe financieringssysteem meegenomen bij de verdeling van de middelen aan Vlaamse kant. Het gaat dan over de werkingsuitkering en het Bijzonder Onderzoeksfonds. De tUL en de Universiteit Hasselt worden daarbij als één instelling beschouwd. Dat uiteraard binnen de perken van het verdrag: alleen doctoraten behaald door studenten van Belgische nationaliteit en door studenten met buitenlandse nationaliteit – andere dan de Nederlandse – proportioneel met de verhouding doctors met Belgische casu quo Nederlandse nationaliteit. De vorming van een kennisnetwerk zal de zichtbaarheid van het onderzoek en de wetenschappelijke output van de tUL verbeteren.

Collega's, er wordt op dit moment in een aantal gremia nagedacht over de toekomst van grensoverschrijdende samenwerking in het algemeen en van de tUL in het bijzonder. Er is het onderzoek naar een statuut voor transnationale universitaire samenwerking, de ontwikkeling van het draaiboek voor gezamenlijke opleidingen en diplomering en de vraag aan de betrokken instellingen naar de ontwikkeling van een strategische visie. Zodra

deze documenten beschikbaar zijn, zal ik samen met mijn Nederlandse collega en de instellingen in kwestie, de regionale overheden en uiteraard ook met de commissie overleggen over de strategische oriëntaties en beleidsopties om de grensoverschrijdende universitaire samenwerking te versterken als motor van een sterke kennisregio.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. We hebben inderdaad kennis kunnen nemen van de gemeenschappelijke beleidsreactie, maar dat neemt niet weg dat we ook hier in de commissie daarover verder vragen kunnen stellen en het debat kunnen voeren.

Ik ben ik elk geval tevreden dat we kunnen vaststellen dat het enthousiasme dat de tUL met zich mee heeft gebracht, wordt gedeeld door heel veel collega's, en ook door de onderwijsinstellingen en de studenten. Dat laatste is zeker niet onbelangrijk.

Mijnheer de minister, ik ben tevreden dat u zegt dat een verlenging niet nodig is, want het contract heeft geen vervaldatum. Dat is uiteraard correct, maar ik ben vooral blij te vernemen dat u de inspanningen die geleverd worden ook in de toekomst wilt blijven leveren.

Er blijft natuurlijk een beetje een probleem over de verschillende wijzen van financiering, die nu eenmaal eigen zijn aan de systemen die beide landen hebben ontwikkeld. Dat brengt met zich mee dat het voor de instelling en de studenten die een opleiding volgen aan de tUL, altijd weer bang afwachten is of hun opleiding verder gefinancierd zal worden. Ik denk dat dat punt ook in de toekomst onze aandacht zal vragen.

Mijnheer de minister, uw standpunt dat de kennisinstelling tUL een toekomst heeft en dat ook zal bewijzen in een sterker internationaal landschap, is alleen maar toe te juichen.

We kunnen hopen dat de tUL daar vanuit de expertise die ze de voorbije jaren heeft opgebouwd, inderdaad tot lering kan strekken voor andere initiatieven. Omgekeerd moet de tUL ook kijken welke expertise die op andere plaatsen is verzameld, kan worden geïntegreerd in het onderwijsaanbod, het onderzoeksaanbod en het zichtbaar maken van de output.

U verwijst terecht naar het initiatief dat u hebt genomen om de koepels te vragen naar hun standpunt in verband met de taalregeling. Die rapporten zijn komende. Hebt u zicht op het tijdspad?

Minister Frank Vandenbroucke: Dat van de Vlor is op komst. Dat van de VRWB heb ik nog niet gehad. Ik

vrees dat dit iets zal zijn voor de paasvakantie. U zult er dan ook pas van horen na het paasreces. Ik wil daarop ook een weloverwogen reactie geven en nagaan wat het draagvlak is. Ik ken uw mening, maar ook die van anderen. We zullen moeten proberen om een gemeenschappelijke positie te vinden. Ik zal niet onverhoeds op basis van een of twee adviezen reageren. Een dezer dagen zal ik een reactie geven aan de heer Soete op het zogenaamde rationalisatierapport. Ik zal in die reactie nog niets zeggen over de taalkwestie. Ik wacht daar nog even mee.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mijnheer de minister, hebt u er zicht op of de gezamenlijke bacheloropleidingen nog steeds als UM-opleidingen worden geregistreerd?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik durf dat niet te zeggen. Kunt u dat zelf niet vinden in het register?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het experiment om wachtrijen bij inschrijvingen in scholen te vermijden

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, naar aanleiding van het begin van de inschrijvingen voor het basisonderwijs voor de prioritaire groepen in Brussel, dus Nederlandstalige kinderen en GOK-leerlingen, hebt u op 3 maart 2008 bekendgemaakt dat u decretaal in de mogelijkheid zou voorzien voor scholen om de komende twee jaar te kunnen experimenteren met methodes met betrekking tot de aanmeldingsperiode die aan de inschrijvingsperiode voorafgaat, en dit om wachtrijen en kampeertoestanden bij de inschrijvingen te vermijden.

Daarbij werd meteen ook het idee van een ticketsysteem gelanceerd waardoor het beeld van kamperende ouders aan scholen definitief tot het verleden zou moeten behoren. De toewijzing van een volgnummer zou gebeuren via een callcenter waarbij het moment van de telefonische oproep bepalend is voor de rangorde. U probeert hiermee een oplossing te vinden om de inschrijvingsprocedure volgens het principe ‘wie eerst komt, eerst maalt’ ordentelijk te laten verlopen.

Het voorgestelde systeem heeft een precedent. In Leuven wordt dergelijk systeem in een bepaalde scholengemeenschap al toegepast. Daar moeten ouders die hun

kind willen inschrijven in het eerste jaar secundair onderwijs op een bepaalde dag een gratis nummer bellen waar ze een volgnummer krijgen. De commissie inzake leerlingenrechten heeft hierover echter een klacht van een ouder ontvangen. De verzoekende partij stelde dat “de chronologie van de aanvragen tot inschrijving niet dezelfde waarborgen biedt als bij het kamperen waar men een onbetwistbaar volgnummer heeft en de vaststelling dat evenzeer personen die in beginsel geen ouderlijk gezag over de leerlingen uitoefenen, een telefonisch volgnummer kunnen bemachtigen”. De verwerende partij stelde dat de schoolgemeenschap heeft gezocht naar een systeem dat zowel de inschrijvingsrechten van de ouders als een degelijk inschrijvingsgebeuren zonder kampeertoestanden waarborgde. Ook was er voldoende en tijdig gecommuniceerd. Daarnaast argumenteerde de verwerende partij dat u in de commissie Onderwijs van 8 mei 2007 hebt verklaard in antwoord op een vraag van Joris Vandenbroucke: “De procedure die nu door de Katholieke Scholengemeenschap Leuven wordt toegepast, is mijns inziens niet strijdig met de bepalingen van het GOK-decreet.” (*Hand. VI. Parl. 2006-07, nr. C186*). De commissie inzake leerlingenrechten heeft deze klacht niettemin ontvankelijk en gegrond verklaard.

U wilt snel voor een decretale rechtsgrond zorgen, maar u stelt wel duidelijke voorwaarden waaraan de experimenten moeten beantwoorden. Ik denk aan een evaluatie van de experimenten na een looptijd van twee jaar, de gelijke behandeling van leerlingen, objectief te rechtvaardigen criteria voor het bepalen van de rangorde en een akkoord over het experiment in het lokaal overlegplatform (LOP).

Mijnheer de minister, u stelde in de commissie op 8 mei 2007 naar aanleiding van de vraag van de heer Vandenbroucke dat een evaluatie van het systeem nuttig zou zijn. Is er inderdaad een evaluatie gebeurd? Wat waren de conclusies? In hoeverre zal hiermee rekening worden gehouden bij de algemene invoering van het systeem? Welk antwoord kunt u bieden op de overweging van de commissie inzake leerlingenrechten dat “het inschakelen van een callcenter niet anders kan worden begrepen dan als een technisch middel met een toevalselement voor het opmaken van een rangorde volgens welke de ouders worden uitgenodigd voor de aanmelding tot inschrijving”? U haalt als voorwaarde voor de experimenten aan dat er binnen het LOP hierover een akkoord moet zijn, maar tijdens de behandeling van de klacht heeft een vertegenwoordiger van het LOP verklaard dat het systeem niet op algemene instemming binnen het LOP kan rekenen. Wat gebeurt er indien een schoolbestuur toch een systeem invoert dat niet goedgekeurd wordt door het LOP? Hoe zult u desgevallend de ouders informeren over dit nieuwe ticketsysteem? Vanaf welk schooljaar zou dit in werking moeten treden?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de minister, de kampeertoestanden moeten zo vlug mogelijk vermeden worden. We hebben het meegemaakt in Brussel en in andere steden. Scholen komen daardoor in de media. Het is op zichzelf niet slecht dat men eens over onderwijs praat, maar het feit te moeten kamperen, is een asociaal gegeven. Gezinnen waarvan beide ouders uit werken gaan of eenoudergezinnen met verschillende kinderen, kunnen zich niet zomaar installeren aan een schoolpoort bij nacht en ontij. Bovendien moet je blijkbaar beschikken over tenten, barbecuestellen, tafels en stoelen. Dat heb ik met eigen ogen gezien in mijn onmiddellijke buurt. Op sommige momenten lijkt dat wel gezellig, maar het is totaal af te keuren.

Een grondige reden om dat af te keuren, is dat het gaat om een eerste contact van jonge ouders met scholen voor hun kinderen. Dat eerste contact is zeer negatief. Ze komen aan een gesloten schoolpoort, ze weten niet of hun kind er terecht zal kunnen, ze moeten wachten en ze moeten zich al of niet concurrentieel opstellen naast andere jonge ouders. Dat vind ik zeer onpedagogisch. Dat zijn voor mij redenen om dringend te zoeken naar andere oplossingen om die wachtlijsten, of vermeende wachtlijsten, alsnog op te vangen.

Er zijn tot nu toe experimenten en goede gebruiken geweest, waarbij men de ouders een bepaald volgnummer gaf. Men is echter zeer wantrouwig. Ik kan u uit eigen ervaring verzekeren dat de inschrijvingen in basisscholen vlot gebeuren en dat er een goede mix van leerlingen aanwezig is, zowel van autochtonen als nieuwe Vlamingen, en dat er kinderen uit de buurt zijn en van wat verder. Nu zit men met die gekke toestanden die niet veel goed doen aan het onderwijs. Daarom de dringende vraag naar maatregelen om daaraan te verhelpen.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, ik sluit me daarbij aan en meld dat we goed voor druk hebben gegeven voor een voorstel van decreet dat aan bepaalde van die bekommernissen eventueel kan beantwoorden. Maar het zal van de wijsheid van deze commissie afhangen of het voorstel van decreet al dan niet wordt goedgekeurd.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik ben naar aanleiding van vroegere vragen al uitvoerig ingegaan op een aantal aspecten van de bestaande regels tot inschrijving in een school. Bij die gelegenheden heb ik al gewezen op het volgende. Het GOK-decreet had en heeft een zeer nobele intentie, namelijk elk kind een recht op inschrijving geven in elke school. Door dit principe in het decreet te verankeren, zijn er tegelijk een aantal problemen en praktijken in verband met inschrijvingen duidelijk en zichtbaar gemaakt.

Er is ondertussen aan het decreet geschaafd en er is van geleerd, maar op zich zijn de principes van het GOK-decreet evenwichtig en rechtvaardig, en die stel ik dus allerminst in vraag. Een aantal zaken is op basis van lokaal overleg geregeld en ook dat vind ik op zich lovenswaardig. Zo is er momenteel in Brussel binnen het LOP een afspraak gemaakt voor gezamenlijke inschrijvingsperiodes en voorrangsgroepen. Maar los van deze overweging moeten we elke maatregel altijd kritisch tegen het licht durven houden. Regelgeving in het algemeen, en dus ook het GOK-decreet, dient tijdig te worden geëvalueerd en indien nodig te worden bijgestuurd. Zo is er, voor wat het GOK-decreet betreft, in 2005 een bijsturing gekomen van het inschrijvingsrecht. Alle meerderheidspartijen hebben toen een voorstel van decreet ingediend dat de verdiensten van het GOK-decreet behield, maar tegelijk tegemoetkwam aan een aantal terechte bekommernissen van het veld. Het is vandaag niet anders. Indien mensen proportioneel veel inspanningen moeten doen om een inschrijving te bekomen, dan dienen we hierop te reageren.

Ik stel samen met u vast dat er reeds vele jaren, maar weliswaar op een beperkt aantal plaatsen, een probleem is van capaciteit, waarbij de vraag groter is dan het aanbod. Dat capaciteitsprobleem doet zich redelijk geconcentreerd voor. Vooral in het basisonderwijs in Brussel, Antwerpen en Gent en in een zeer beperkt aantal secundaire scholen met een aantrekkelijk imago, zien we wachtrijen ontstaan en heel soms zelfs kampeertoestanden.

Een waterdicht systeem om inschrijvings- en/of aanmeldingsperikelen op te lossen, bestaat wellicht niet, maar door lokaal gedragen experimenten toe te laten, wil ik de meest acute problemen het hoofd bieden. Ervoor zorgen dat ouders hun kinderen altijd ingeschreven krijgen in de school van hun eerste keuze, is onmogelijk. Ik heb dit ook al eens duidelijk gesteld naar aanleiding van een eerdere actuele vraag.

Wat de concrete vragen met betrekking tot de callcenterprocedure en de experimenteermogelijkheden betreft, wil ik het volgende zeggen. Zoals u weet, heb ik vorig jaar de inschrijvingsprocedure die door de Katholieke Scholengemeenschap Leuven gebruikt werd voor de inschrijvingen in de eerste graad secundair, bij wijze van experiment een kans op slagen gegeven. Aan de hand van het evaluatieverslag dat mij door de heer Lowyck, voorzitter van het LOP secundair onderwijs Leuven, werd bezorgd, heb ik kennisgenomen van het verloop van deze procedure en van de evaluatie hiervan, zowel de interne evaluatie vanwege de Katholieke Scholengemeenschap Leuven als de LOP-evaluatie.

Hierbij heb ik de procedure voornamelijk vanuit drie oogpunten bekeken: het respecteren van het inschrijvingsrecht, het terugdringen van dubbele inschrijvin-

gen en het vermijden van kampeertoestanden. De laatste twee doelen werden in ruime mate bereikt: door het gebruik van een centrale databank werden dubbele inschrijvingen vermeden en door te werken met een callcenter waren er geen kampeertoestanden. Dit is alleszins positief.

In het kader van het respecteren van het inschrijvingsrecht heb ik gevraagd om de procedure te verbeteren, met het oog op meer transparantie en gelijke behandeling. Indien voldaan werd aan een aantal voorwaarden en bijstellingen die hieronder worden uiteengezet, stond ik toe het experiment met een jaar te verlengen. Verder zal ik een externe evaluatie laten uitvoeren.

Ik heb gevraagd om op vier vlakken aanpassingen door te voeren. Het eerste punt is het statuut van de aanmelding. Ik wens u erop te wijzen dat via het gebruik van bijvoorbeeld een callcenter aanmeldingen geregistreerd worden en dat het geenszins gaat over inschrijvingen. Enkel bij een fysieke aanmelding waarbij het schoolreglement en het pedagogische project ondertekend kunnen worden, kan er sprake zijn van een inschrijving. Ouders moeten er zich bewust van zijn dat via de registratie van een aanmelding slechts een volgorde wordt toegekend, waarin zij vervolgens worden uitgenodigd voor een intakegesprek en de kans krijgen zich echt in te schrijven.

Een tweede punt gaat over de interne werkingsprocedure. Een maximale openheid en communicatie zijn een noodzakelijke voorwaarde om ervoor te zorgen dat deze manier van werken door de ouders niet wordt gepercipieerd als een procedure die minder transparant is. In het kader van de gelijke behandeling en vanuit de bezorgdheid dat ouders maximaal moeten kunnen ingrijpen op hun situatie, moet er een chronologische registratie van de aanmeldingen gebeuren. Aan elke aanmelding moet een volgnummer worden verbonden. De lijst van aanmeldingen kan dan later naast de lijst van gerealiseerde inschrijvingen worden gelegd. Hierop kunnen controles worden uitgevoerd.

Deze manier van werken is enkel mogelijk indien het registratiesysteem daar voldoende capaciteit voor heeft. Met capaciteit bedoel ik het aantal oproepen of aanmeldingen dat tegelijk behandeld kan worden en het aantal lijnen dat in een wachtrij kan worden geplaatst, zonder dat het systeem overbelast wordt of zou disfunctioneren. Hierbij is het uiteraard aan te raden het verloop van de registratie van de verrichtingen onder toezicht van een gerechtsdeurwaarder te laten verlopen.

Het derde punt betreft weigeringen en voorrangsgeregelingen. Wanneer een persoon zonder volgnummer achteraf toch effectief naar de school komt om zich in te schrijven en dit niet mogelijk is omdat de school volzet is, is dat een weigering. Weigeringen moeten binnen de vier kalenderdagen bij aangetekend schrijven of tegen afgif-

tebewijs aan de ouders van de leerling en aan de voorzitter van het LOP meegedeeld worden.

Indien een of meerdere van de voorrangsgeregelingen uit het GOK-decreet – voor broers en zussen en/of voor GOK-leerlingen – worden gehanteerd, moet er een voorrangperiode ingericht worden, die voorafgaat aan de start van de aanmeldingsperiode voor gewone inschrijvingen. Deze voorrangperiode, evenals de concrete inschrijvingswijze die hier gehanteerd wordt, moet aan alle doelgroepen duidelijk kenbaar gemaakt worden.

Het vierde punt heeft te maken met controle en evaluatie. Om een verdere controle op de transparantie van de inschrijvingsprocedure mogelijk te maken, wordt gevraagd om op geregelde basis informatie aan het LOP ter beschikking te stellen.

Mijnheer Delva, het maken van afspraken over inschrijvingen, het zoeken van oplossingen voor leerlingen die niet dadelijk ingeschreven raken, is bij uitstek een taak van het LOP. Het lijkt me dan ook redelijk noodzakelijk dat de keuze voor een bepaalde procedure het akkoord wegdraagt van het LOP. We moeten trouwens vermijden dat scholen er allemaal hun eigen regels en procedures zouden op nahouden.

Belangrijk lijkt me ook dat we deze procedures niet laten ontstaan in scholen of scholengemeenschappen waar er zich geen capaciteitsproblemen stellen. Ook hier kan het LOP gevraagd worden een afweging te maken.

Aangezien de aanmeldingsprocedures lokaal worden ingevuld, zal de informatie lokaal moeten worden bekendgemaakt en verspreid. Met het oog op een grotere transparantie dient de informatie over de procedure vroegtijdig en in definitieve vorm vastgelegd te worden, met ruime aandacht voor de aanpassing van de informatie aan kansarmen en de verspreiding ervan naar die doelgroep.

Er dient een goede en open communicatie gevoerd te worden over de procedure op zich én over de concrete werking, zodat – vooral kansarme – ouders nog beter geïnformeerd zijn en weten wat ze best wel of niet doen. Hiervoor is ondersteuning van de zijde van de onderwijspartners, zoals het LOP en ouderverenigingen, onontbeerlijk.

Met het oog op het informeren en het sensibiliseren van kansarme ouders is een zeer brede en tijdige consultatie van begeleiders van kansarmen, zoals armenverenigingen, OCMW's en de migrantensector, over de procedure eveneens aangewezen. Kansarme ouders moeten zich in elke fase kunnen richten tot personen die hun de nodige inlichtingen kunnen verschaffen.

Een ruim verspreide informatie aan intermediairen en aan alle scholen van alle netten is vereist.

Het systeem zou in werking moeten treden vanaf september 2008 voor de inschrijvingen van het schooljaar 2009-2010.

Mevrouw Van Kerrebroeck, op uw aanvullende opmerkingen kan ik antwoorden dat ik een oproep heb gedaan om na te denken. Ik wil ook een soort experimenteerperiode openen. Dat is nog geen structurele bijsturing, maar we kunnen er ongetwijfeld uit leren. Ik sta open voor verschillende inzichten, zoals die uit het te verwachten voorstel van decreet van de heer Tavernier of suggesties die mij gedaan zijn vanuit Gent en Antwerpen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Binnen het kader van het actuele GOK-decreet is het inderdaad absoluut onontbeerlijk dat ouders van kansarme kinderen zo ruim en zo proactief mogelijk worden geïnformeerd over de inschrijvingsmodaliteiten. Ik ben verheugd dat u dat zo uitdrukkelijk stelt. Dat is immers een van de moeilijkheden waarmee een aantal scholen worstelen.

Men heeft in het GOK-decreet de mogelijkheid voor scholen om zelf de inschrijvingen te regelen weggenomen. Dat is op zich geen probleem, maar als dan niet alle bevolkingsgroepen dezelfde informatiekanalen zouden krijgen of grijpen, kunnen we ons vragen stellen over de effectiviteit van het GOK-decreet. Mijnheer de minister, daarom ondersteun ik volledig uw opmerking over versterkte en verruimde informatie voor de kansarme ouders.

Bij het systeem van de callcenters staat of valt alles met de capaciteit van het registreringssysteem van het callcenter. Dat is logisch. Ik denk dat daar inderdaad aandacht aan besteed moet worden.

Mevrouw Van Kerrebroeck, ik sluit me aan bij uw opmerking dat het jammer is dat momenteel de eerste contactname met de ouders gebeurt aan een gesloten schoolpoort via kampeertoestanden. Dat is niet zo positief. Ik steun ook de pogingen om de fysieke wachtrijen weg te krijgen. Maar als ik hoor dat men via gerechtsdeurwaarders moet werken om de procedures te controleren, blijf ik de vraag stellen of dat een betere contactname is van ouders met de school of het onderwijs in het algemeen. Als men gerechtsdeurwaarders moet inzetten om te checken of inschrijvingsprocedures correct verlopen, lijkt me dat niet positief voor het algemene imago van het onderwijs.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de minister, ik zou gewoon een signaal willen geven. Ik ben

blij dat er pogingen zijn om tot goede oplossingen te komen. Als ik uw lange lijst met voorwaarden en stappen beluister, hoop ik dat men de taaklast voor de directies niet zal verhogen. Men moet het zo eenvoudig mogelijk doen. Een centraal callcenter is geen enkel probleem, maar men moet er hoe dan ook voor zorgen dat er geen al te grote bijkomende last komt bij het werk dat directies, zeker in periodes met inschrijvingen, altijd hebben. Daar wil ik sterk de nadruk op leggen.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik denk dat we dat ook zo moeten bekijken. Dat is zeker een van de invalshoeken. De katholieke scholengemeenschap in Leuven is, denk ik, zelf tevreden over het systeem. Ik heb ook niet het gevoel dat men problemen heeft met het soort voorwaarden dat ik opleg.

Het is inderdaad een issue waarin we het nut van de scholengemeenschap bewijzen. Het is een grote scholengemeenschap, waardoor er een enorm schaafeffect is. Ik ben voorstander van het hanteren van scholengemeenschappen als een platform waar we dit soort dingen nuttig kunnen organiseren.

Mevrouw de voorzitter, het is nu waarschijnlijk wat te vroeg, maar we moeten goed kijken wat de ervaringen daar zijn. Ik denk dat ook de commissie daar bij gelegenheid lessen uit moet proberen trekken.

Dit was maar één suggestie die ik heb meegenomen in mijn publieke communicatie. Ik denk dat er heel veel andere dingen mogelijk zijn. Ik denk dat de problematiek van Brussel anders is dan de problematiek van Leuven, Antwerpen of Gent. Ik vind het callcenter een erg goed idee voor Leuven, maar het is niet noodzakelijk goed voor Antwerpen of Gent, en in Brussel hebben we een heel aparte problematiek.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
